

8. Odpoveď ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky B. Gröhlinga na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky J. Habánika podanú 5. februára 2021 vo veci zrušenia výzvy na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na podporu dlhodobého strategického výskumu



MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Branislav Gröhling
minister

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 11-03-2021		
Číslo spisu. PREDs -27-1/2021		
Listy: 2/-	Prílohy: 0/-	
RZ	ZH	LU

Bratislava 10. marca 2021
č.: 2021/11481:1-D0410

Vážený pán poslanec Habánik,

ďakujem za Vašu interpeláciu zo dňa 5.2.2021, v ktorej žiadate o vysvetlenie dôvodov na zrušenie výziev dlhodobého strategického výskumu v doménach „Priemysel pre 21. storočie“ a „Digitálne Slovensko a kreatívny priemysel“, ako aj o návrh spôsobu kompenzácie nákladov žiadateľov. Otázka sa prekrýva s Vašou otázkou, ktorú Vám detailne zodpovedal štátny tajomník, pán Ľudovít Paulis, na Výbore NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport dňa 26.1.2021, preto mi dovoľte odpovedať stručne.

K záveru programového obdobia 2014-2020 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVaŠ SR“) v spolupráci s Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) vykonali analýzu stavu implementácie Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (ďalej len „OP II“). Na jednej strane sme tak identifikovali závažné riziká nedočerpania finančných prostriedkov v rámci predmetných výziev a zároveň, na strane druhej, potenciál pre ich efektívne využitie.

Uvedené výzvy boli zamerané na dlhodobý strategický výskum. Predpokladala sa doba riešenia projektov 4 roky, pričom výzvy boli vyhlásené ešte v roku 2018 a v apríli 2020 sa ešte nachádzali v zásobníku a nevstúpili ani do administratívneho hodnotenia. Reálny čas na riešenie by v prípade ich realizácie neprekračoval 2 roky, nejednalo by sa preto už o dlhodobý výskum. Problematické by bolo aj čerpanie tak v smere realizácie verejných obstarávaní, ako aj v oblasti personálnych merateľných ukazovateľov. Musela by sa zdvojnásobiť časová alokácia pre jednotlivých pracovníkov, čo otvára technickú aj praktickú otázku realizovateľnosti. V priebehu novembra a decembra nám vysoké školy začali hlásiť problém s personálnymi kapacitami na už riešené projekty v rámci uzatvorených výziev. Tiež sa jedná o výzvy v oblastiach, kde idea a námet veľmi rýchlo zastarávajú, čo spochybňuje aktuálnosť projektov z roku 2018. Uvedomujeme si, že žiadatelia len v obmedzenej miere nesú zodpovednosť za rýchlosť hodnotiaceho procesu. Od apríla 2020 ale došlo vo Výskumnej agentúre (ďalej len „VA“) k maximálnej akcelerácii tohto procesu. Z 5 výziev na projekty dlhodobého strategického výskumu sa podarilo uzavrieť 3.

Od apríla 2020 sa VA podarilo zazmluvniť už množstvo iných projektov, v celkovej hodnote 170 mil. Eur. To je takmer rovnaký objem ako dokázalo predchádzajúce vedenie rezortu zazmluvniť za 6 rokov.

Zrušením týchto výziev však slovenská veda a výskum o tieto prostriedky neprichádza. Prostriedky neboli presmerované mimo oblasť výskumu a vývoja ani mimo OP II. Budú iba využité v rámci rýchlejšie implementovateľných schém na podporu výskumu, vývoja a inovácií v gescii MŠVVaŠ SR (podpora boja s dopadmi pandémie spôsobenej vírusom COVID-19) a MH SR (dofinancovanie výskumno-vývojových projektov IPCEI posudzovaných na úrovni Európskej komisie). Je tak zásadne vyšší predpoklad ich efektívneho vyčerpania do konca súčasného programového obdobia.

Pokiaľ ide o otázku odškodňovania žiadateľov za ich oprávnené vzniknuté náklady v prípade splnenia všetkých potrebných a procesných úkonov, riziko nezískania podpory a tým zmarenie vynaložených nákladov na prípravu žiadosti, nesie v plnej výške žiadateľ sám. Na poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) vzniká žiadateľovi právny nárok až po uzavretí zmluvy o NFP. V podmienkach výzvy môže byť stanované, že oprávnenosť výdavkov začína dňom predloženia žiadosti o NFP (tak to bolo aj pri zrušených výzvach). To znamená, že v prípade uzavretia zmluvy o NFP môže žiadateľ, ktorý sa uzavretím zmluvy mení na prijímateľa pomoci, predložiť na refundáciu výdavky, ktoré mu vznikli v čase od predloženia žiadosti. Tieto výdavky sa však musia vzťahovať k realizácii projektu a byť zahrnuté v schválenom rozpočte. Náklady spojené s prípravou žiadosti sa do rozpočtov projektov nezahŕňajú. Ak žiadateľ začne realizovať projekt bez toho, aby mal uzatvorenú zmluvu o NFP, robí to na svoje vlastné riziko. Žiadna kompenzácia výdavkov v súvislosti so zrušením výziev sa preto nepripravuje a ani z podstaty veci nie je možná, lebo žiadne oprávnené výdavky bez platnej zmluvy o NFP neexistujú.

Vážený pán poslanec, pevne verím, že Vám táto odpoveď pomôže lepšie pochopiť, prečo sme pristúpili k zrušeniu predmetných výziev, a že náš postup je korektný a prospešný pre ďalšiu podporu vedy a výskumu na Slovensku. Dovoľte, aby som Vám záverom poprial predovšetkým pevné zdravie a veľa úspechov vo Vašej práci, ako aj mimo nej.

S pozdravom

Vážený pán
Jozef Habánik
Poslanec NR SR
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava 1



Na vedomie: Boris Kollár, predseda Národnej rady Slovenskej republiky